Luken lausunto valtioneuvoston U-kirjelmästä U 110/2022 vp:

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi pakkauksista ja pakkausjätteistä, asetuksen (EU) N:o 2019/1020 muuttamisesta ja direktiivin 94/62/EY kumoamisesta (pakkausjäteasetus)

Ilkka Leinonen
Tutkimusprofessori
Luonnonvarakeskus

Luken lausunnon pääkohdat

- Pakkausjätteen vähentämiseen tähtääviä toimenpiteitä arvioitaessa on otettava huomioon jätteen määrän lisäksi myös muut ympäristövaikutukset, kuten ilmasto-, maankäyttö-, biodiversiteetti- ja vesiniukkuusvaikutukset
- Komission esitys ei nykyisellään tuo esille näitä vaikutuksia ja niiden arviointiin käytettäviä menetelmiä riittävän selkeästi ja läpinäkyvästi
- Pakkausketjujen ympäristövaikutuksien arviointiin on välttämätöntä soveltaa elinkaarista tarkastelua, käytännössä elinkaariarvioinnin (LCA) menetelmiä
- Erityisesti ruokapakkaamisessa on tärkeää selvittää uudelleenkäyttöön, kertakäyttöön ja kierrätykseen perustuvien järjestelmien ympäristöhyödyt ja ympäristöhaitat erilaisissa tilanteissa (esim. toimintaympäristö, infrastruktuuri, kuluttajien käyttäytyminen, energianlähteet)
- Erilaisia pakkausmateriaaliratkaisuja tarvitaan pakattavan tuotteen ominaisuuksien ja toivotun säilyvyysajan mukaisesti
- Uusia biopohjaisia materiaaleja kehitetään fossiilisten materiaalien korvaamiseen, ja selkeä hyväksymismenettely helpottaa niiden käyttöönottoa

Esimerkkejä kestopakkauksien ilmastovaikutusten arvioinnista: keskitetty palautusjärjestelmä

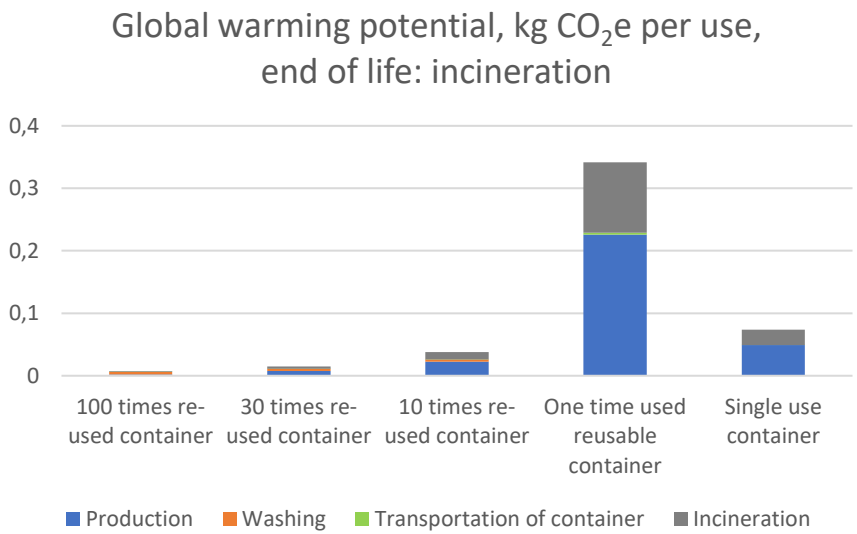

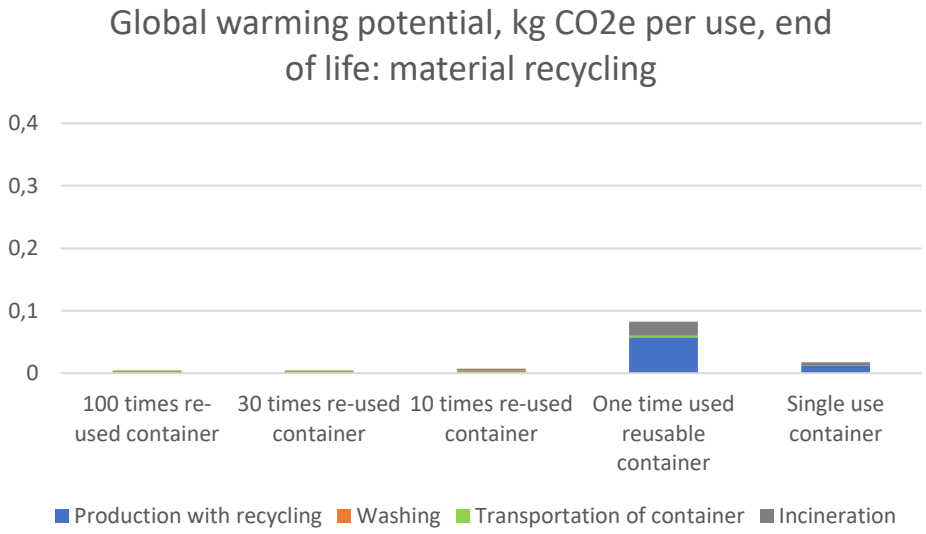

Esimerkkejä kestopakkauksien ilmastovaikutusten arvioinnista: lisäkuljetusten vaikutus

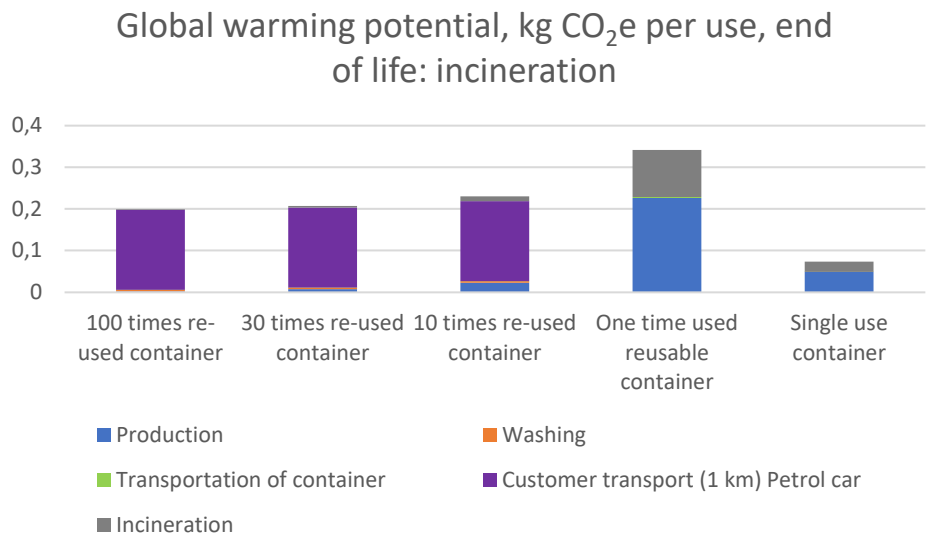

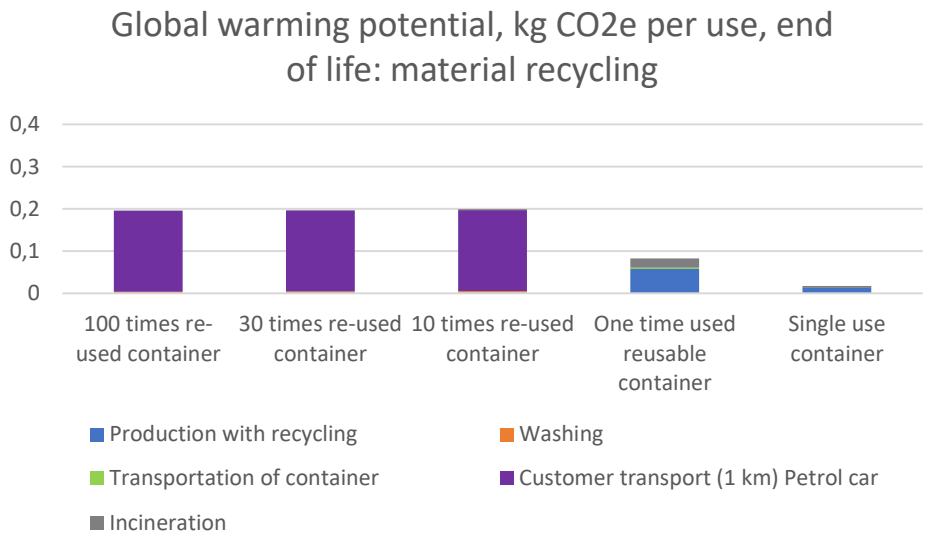

Yhteenveto

Komission esitys asetukseksi pakkauksista ja pakkausjätteistä vaatii kriittistä uudelleenarviointia erityisesti uudelleenkäytettävien ruoka- ja juomapakkausten ympäristövaikutusten osalta, ja tässä arvioinnissa kattavalla ja riippumattomalla elinkaariarvioinnilla on keskeinen rooli.